

Caramelles o Camilleres

**Al cel brillaven milers d'estrelles
era de Pasqua l'hermosa nit...**

Després dels dies sants, de respectuos reculliment, de quietut, de silenci i de religiositat profunda, qui no s'alegra en el dissabte de Glòria al toc d'*Alleluia* amb el repic de campanes i les manifestacions i gatzara propies de l'hora que l'Església recorda la Resurrecció de Nostre Senyor Jesucrist, i que no lliga amb eixa alegria, les tradicionals consuetuts per a preparar la festa de Pasqua?

Les cerimonies religioses de aquest dia, que per entendre les cal recordar que en l'antiguitat es celebraven a la vetlla de Pasqua, i que els fidels esperaven l'eixida del sol per a entonar el cant de *Alleluia* i que avui tenen lloc al matí després dels resos de *Prima*, *Tercia*, *Sexta* i *Nona*, comença l'Ofici de la benedicció del foc nou en la porta de l'Església i després la benedicció del Ciri Pasqual, lectura de Profecies, Benedicció de les Fonts Baptismals, allavors la missa, en la que després de la epístola entona el celebrant el *Alleluia* i finalment les vespres, que són molt curtes en aquest dia.

Després de les cerimonies religioses al matí del dissabte, era típic en el Vallés i la costa de Llevant reunir-se el jovent, fent-los de caps davanters els administradors de l'altar del Roser de cada parròquia i cantant cançons d'aire antiquat i senzill, semblants als goigs de la Mare de Déu, recorrien les principals cases del poble i masies, recollint diners, ous i butifarres, que essent l'endemà, venuts o rifats a plaça al sortir de missa major, era també son producte destinat a l'admi-

nistració de l'altar de la Verge del Roser.

Acompanyava al jovent una cobla que donava aire joliu als cants, encar que literària i musicalment no eren gran cosa, segons pot comprovar-se amb la següent lletra, d'una de les cançons de camilleres:

«El que porta la cistella
s'en pensa sè un bon hereu,
més s'estima la minyona
que tot lo que li dareu;
que tot lo que li dareu
i lo que li podeu dar,
Nostre Senyor l'ha criada
per fer-lo morir i penar.»

Si no sortia ningú i a la casa hi havia noies, cantaven:

«A n'aquesta santa casa
dugues minyones n'hi ha,
si voleu que siguin blanques
les heu de bugadejar;
les heu de bugadejar
o fer-les passar pels rocs,
nostr'un Deu les ha criades
per fer-les anà amb esclops.»

I així moltes d'altres...

Per responement dels goigs en compte del propi, que sol ésser:

«Sigueu la nostra advocada
Regina i Mare de Déu.»

hi posaven moltes vegades alguna cosa de mal gust, com per exemple:

«Els goigs de les butifarres
alegrament cantarèm.»

o bé:

«La mestressa n'és bonica,
la minyona encare més.»

No existeix en l'història del folk lorisme cap antecedent, lletra ni música anterior al segle XVI, i encar les d'aquest segle molts folk-loristes les tenen per apòcrifes. Les dels segles XVII al XIX es distingiren per son caràcter vulgar i de poca cultura. El mestre Alió, a qui varem conèixer fa

més de vint anys, a La Garriga, recopilà algunes de les més notables del Vallés i de la Costa.

Després de les caramelles del matí s'acollava el jovent al mig dia i feien un dinar on, a mes del bacallà amb varies menes de guisats, (llavors el dissapte sant era dia de magre) no podia faltar-hi un gran plat de caragols, aixó caracteritzava la diada. Cadascú hi deia la seva i durava fins a entrada de fosc, hora en que el jovent corria a ses cases a cercar més sistelles totes enflocades i amb picarols i flors boscanes que lligades al cim de llargues canyes, guarnides de cintes, servien per atañçar-les a les finestres de les gentils nines de ses il·lusions amoroses. Tots al plegat, amb la cobla al darrera cantant cançons aixerides i dolces anaven trucant a les cases de les donzelles i aquestes obrint, i amb rezel guaitant i trémols de mans, agafaven la sistella i hi posaven lo que millor els semblava. Tot lo que llavors s'arplegava era per la colla. ¡Quantes ullades de jove i donzella es creuaven! Així es passava el vespre. Tot el poble estava en moviment fins ben tart de la nit, tot eren crits de alegria i música i cançons. Els nois formaven la vanguardia de les colles i els vells per a escoltar la veu del seu fills o nets, també anaven al darrera amb el bastó de ganxo a la mà i la barretina fregant los l'esquena.

Aixó era la vigília de Pasqua. Avui els coros i els orfeons han fet variar les coses; avui hi ha concursos, premis, etc.; la senzilla alegria d'allavors ha canviat. Bé és veritat que les noies d'avui, amb les costum modernes, no deixarien d'anar al cine o a cal perruquer a arreglar-se el clatell per esperar una colla que els cantés unes cançonetes tendres que res els dirien segurament. — R.